AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur - Propriétaire
HAIG BAKIAN
ՍԻՒԲԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՔԱՄԲ. տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1932 — 6 — ՉՈՐՔ Է ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Չ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւօտ պէտք է բնել բերիս տնօրինին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 198 (775)

Պ. ՓՈՆՍՕ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵԻ

Ժընև.— Ազգերու Դաշնակցութեան Հովանաւորութեանց Յանձնաժողովը այսօր սկսաւ Սիւրիոյ և Լիբանանի 1931 տարիի կառավարութեան մասին Ֆրանսայի ներկայացուցած տեղեկագրի քննութեան։ Պ. Բոնսօ հովանաւորեալ երկիրներու կացութեան չուրջ տեղեկութիւններ տուաւ Յանձնաժողովին։

Յանձնաժողովը վաղը պիտի հետապնդէ իր աշխատանքները Սիւրիոյ և Լիբանանի Ֆրանսական Բարձր Գոմիսէրութեան դախկին քարտուղար և հովանաւոր պետութիւններու ներկայացուցիչ Պ. Ռոպէր տը Քէի աջակցութեամբ։

Պ. ՓՈՆՍՕ ԺԸՆԵԻԻ ՄԷՋ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԸ

Ժընև.— Յանձնաժողովը լսեց Սիւրիոյ և Լիբանանի Ֆրանսական Բարձր Գոմիսէրին բացատրութիւնները հովանաւոր երկիրներու 1931 և 1932 տարիներու կացութեան մասին։

Յանձնաժողովը կատարելապէս գոհ մնաց Պ. Բոնսօյի բացատրութիւններէն, մասնաւորաբար այն մասին, որ կը վերաբերէր Սիւրիոյ եւ Լիբանանի մէջ տիրող խաղաղութեան, Յանձնաժողովի նախորդ նստաշրջանին մէջ արտայայտուած փափաքները իրականացնելու համար Բարձր Գոմիսէրի ձեռք առած միջոցներուն և Սիւրիոյ մէջ կայուն ու վերջնական վարչակարգի մը հաստատումին։

Յանձնաժողովը բուռն կերպով շնորհաւորեց Պ. Բոնսօն իր յաջողութեան համար։

Այս առաւօտ (ուրբաթ) Յանձնաժողովը լսեց, Պ. Ռոպէր տը Քէի զեկոյցը։ Հովանաւորեալ երկիրներու պաշտօնական ներկայացուցիչը երկարօրէն նկարագրեց երկրի 1931ի կացութիւնը դրուատելով Պ. Բոնսօն ու իր չանքերը իր իմաստուն և պտղաբեր վարչագիտութեան համար։

Պ. Բոնսօ վաղը (շաբաթ) Յանձնաժողովին պիտի պարզէ այն պատճառները որ զինք ստիպեցին կախակայելու Լիբանանի Սահմանադրութիւնը և պիտի յայտնէ այն փոփոխութիւնները զոր կ'ուզէ մացնել անոր մէջ։

Պ. ՌՈՊԷՐ ՏՈ ՔԷ Կը ՆԿԱՐԱԳՐԷ ՀայՊԱՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿը

Ժընև.— Հովանաւորութեանց Յանձնաժողովը այսօր (ուրբաթ) հետապնդեց Սիւրիոյ և Լիբանանի մասին տրուած տարեկան տեղեկագրին քննութիւնը Սիւրիոյ Ֆրանսական Բարձր Գոմիսէրութեան նախկին ընդհանուր քարտուղար և հովանաւոր պետութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Պ. Ռոպէր տը Քէի ներկայութեան։

Պաշտօնական ներկայացուցիչը բացատրութիւններ տուաւ յանձնաժողովին Սիւրիական արտագաղթին և զանազան երկիրներու մէջ անոր հանդիպած արգելքներուն չուրջ։ Ան պատկերացուց միւս կողմէն հայ գաղթականներու վիճակը։ Յանձնաժողովի պահանջին վրայ պաշտօնական ներկայացուցիչը բացատրեց Թէ ինչ եղանակով Սիւրիոյ մէջ կը գործադրուի տնտեսական հաւասարութեան սկզբունքը։

Առևտրական կշիռի բացին վրայ հարցաքննուելով ան պատասխանեց որ բացը գոցուած է անյայտ արտածութիւններով։

Պաշտօնական ներկայացուցիչը նկարագրեց միւս կողմէն Սիւրիոյ մէջ կատարուած հնագիտական աշխատանքները։ Լրացուցիչ տեղեկութիւններ տուաւ հովանաւորեալ երկիրներու աշխատանքի պայմաններուն անգործութեան հարցին, ինչպէս նաև կրթական, առողջապահական և գիւղատնտեսական վիճակին չուրջ։

Պ. ԷՏՈՒԱՐ ՀԷԼԱԷ ԿՈ ԹՈՒԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԸՐԱԾ ՁՈՀՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ՈՒ ԿԸ ՁԱՆԱՁԱՆԷ ԼԻԲԱՆԱՆՆ ՈՒ ԱԼԱՈՒԻԹՆԵՐԸ ՍԻՒՐԻԱՑԷՆ

Փարիզ.— «Ժուռնալ» երկար յօդուած մը կը հրատարակէ Պ. Բոնսոյի Հոռմ, Փարիզ և Ժընև ճամբորդութեան վրայ։

Հովանաւորութեան պայմանները պարզելէ ետքը, Պ. Էտուար Հէլէ յայտարարեց որ Ֆրանսա, տասներեք տարուան մէջ ծախսած է տասնմի գումարներ և թափած չատ արիւն։

Այժմ մենք տրամադիր ենք ազատագրելու Սիւրիան, Իրաքի նման։ Բայց խնդիրը մեզմէ կախում չունի բացարձակապէս։ Կայ Ազգաժողովի խորհուրդը որ պէտք է որոշումի մը գայ և պահպանէ այն հաստատութիւնները, որոնց Ֆրանսա կապուած է նիւթական, քաղաքական և բարոյական շահերով։

Մօտ կը թուի այն ժամանակը ուր մենք պիտի կրնանք առանց խղճահարութեան ձգել Սիւրիան իր բախտին։ Բայց տակաւին երկար տարի պէտք է հսկենք Ալաուիներու և Լիբանանի վրայ։ Մենք իրաւունք ունինք պահանջելու որ հոն խաղաղութեամբ աշխատելու միջոցներ երաշխաւորուին մեզի։

Պ. Բոնսօ խօսեցաւ ապա բարդ հարցերուն չուրջ Պ. Մուսօլինիի և Ն. Ս. Պապին հետ Պիտի խորհրդակցի նաև Ազգաժողովի Հովանաւորութեան Խորհուրդի ժընևեան անդամներուն հետ, որոնք երեք չորս ամիսէն հրապարակային առաջարկներով պիտի պարզեն այս անհատական խօսակցութիւններու արդիւնքները։

ՖՐԱՆՔ ԵՒ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱ Ի՞ՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻԻՆ ԿՈՒՏԱՅ ՍԻՒՐԻՈՅ

Վերջին թղթաբերով եկող պօլսական բոլոր թերթերն ալ կը հրատարակեն հետեւեալ կարեւոր լուրը Ֆրանկոսիւրիական դաշնագրի շուրջ, որուն կը բաղկանան ութը յօդուածներէ։ Ահա նոյնութեամբ թիւրք թերթերու հրատարակութիւնները.—

Ինչպէս յայտնի է, ատենէ մը իվեր մէջտեղ դրուած է Սիւրիոյ անկախութեան ծրագիրը։ Ֆրանսայի Բարձր Քօմիսէր պ. Փոնսօ, երկարօրէն տեսակցելէ յետոյ Ազգայնականներու հետ, օրինագիծ մը պատրաստեց այս մասին եւ Փարիզ տանելով ներկայացուց կեդրոնին։ Այդ ծրագրով, հետեւեալ դաշնագիրը պէտք է կնքուի Ֆրանսայի եւ Սիւրիոյ միջեւ։

1.— Սիւրիոյ մէջ անկախ պետութիւն մը կազմուած է։

2.— Սիւրիա յանձն կառնէ վճարել գրաւումէն ի վեր Ֆրանսայի ըրած ծախքերը։

3.— Բոլոր մասնագէտ խորհրդականները եւ զինուորական մարզիչները Ֆրանսացիներէ պիտի ընտրուին։

4.— Ֆրանս. պահակախումբ մը պիտի մնայ, սահմանները պատսպարելու համար։ Սիւրիա պիտի հոգայ պահակախումբի ծախքերը։

5.— Սիւրիա, իր արտաքին յանձնառութիւններուն իբրեւ երաշխաւորութիւն պիտի ներկայացնէ իր մաքսերը։

6.— Սիւրիա առանց Ֆրանսայի հաւանութեան, չպիտի կրնայ որեւէ դաշնագիր կնքել ուրիշ պետութեան հետ։

7.— Ֆրանսայի հաւանութեամբ, Սիւրիան իրաւունք ունի ներկայացուցիչներ ունենալու օտար երկիրներու մէջ։

8.— Այս դաշնագրին ստորագրութենէն երեք տարի յետոյ Ֆրանսա պիտի առաջարկէ Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ ընդունիլ Սիւրիան եւ ետոր յաջողութեան համար պիտի աշխատի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Փարիզ.— Միացեալ Նահանգներու ուղղուած ծանուցագրին մէջ Ֆրանսական կառավարութիւնը կը շեշտէ այն կէտը որ բնաւ մտքէն չանցներ ուրանալ պատերազմական պարտքերու չուրջ կնքուած համաձայնութիւններու օրէնսգիտական արժէքը և կը յայտնէ որ երկարաձգումի պահանջը պարզ փոխադրում մըն է որ անեղծ կը պահէ երկու կողմերու իրաւունքները։

Կորկուղոճի մայրը գնդակահարուած է

Ռիկա.— Ֆրանսական հանրապետութեան նախագահ Տուէմէրի սպանիչին մայրը Տիկին Կորուլօճ, ութսուն երկու տարեկան, գընդակահարուած է կէփէուի կողմէ, ապօրինի կերպով ալիւր իւրացուցած ըլլալուն համար։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԱՌԱՆՑ ԽՈՐԱԳՐԻ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԵԱՆ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Երուսաղէմ, 1 Դեկտեմբեր

Այսպէս խորագրեցի գրութիւնս գիտակցաբար։ Ճիշդը ըսելու համար, դժուարացայ որոշ ու յստակ խորագիր մը տալ գրութեանս ի լուր այն նորօրինակ ու նորաձև զեղծարարութեան ու խարդախութեան, որ քանի մը օրերէ ի վեր յամառօրէն չրլլան ընելու սկսած են քաղաքիս հայկ. շրջանակին մէջ, և որ անպայմանօրէն ու անտարակոյս կապուած են սերտօրէն Ս. Յակոբայ վարանեսականին հետ։ Գրչիս կը յանձնեմ այն ամէնը, որ տեղեկացած ու լսած եմ յիշեալ ըսի-բսուններու և զրոյցներու չուրջ, և կը խուսափիմ առ այժմ խորհրդածելէ, սպասելով քննութեան արդիւնքին, որ կը լսեմ Թէ չպիտի ուշնայ, եթէ երբեք Տնօրէն Ժողովը կրնայ հարիւրաւոր արհեստաւորներու և գործին ծանօթ ու տեղեակ մարդոց մէջէն մէկ հատիկ փորձագէտ (expert) մը ճարել և երեսն հանել...զեղծարարութիւնն ու իր արժանաւոր դերակատարները։ Եւ, եթէ հաւատանք, պատժել զանոնք...։

Պատմեմ այժմ խնդրոյ առարկայ հարցը, իր յարակից ժանրամասներով։

Ինչպէս որ ծանօթ է, Միութեան որոշումով Չէքինեան կտակի և միաբան վարդապետներու լումաներէ գոյացած գումարներով չէնքի մը և խանութներու չարքի մը չինութեան ձեռնարկուած է ամիսներէ ի վեր՝ վանքապատկան հողակտորի մը վրայ, երեսակղէմի բանուկ և առևտրակարգ մէկ կէտին ան կից։ Շինութիւնը բաւական մը առաջացած է, և այսօր գրեթէ առաջին յարկը (խանութներ)ըրանալու մօտ է։

Իր ատենին սոյն չինութիւնը ըսուեցաւ Թէ «նուազագոյնով» յանձնուեցաւ Ս. Յակոբայ հրեայ ճարտարապետին, որ ամենացած գինը առաջարկած էր և սկսած չինութեան։ Միջանկեալ բսեմ Թէ յիշեալ ճարտարապետին կողմէ չինուած են նաև «Դուրեան Մատենադարանի չէնքը, «Դուրեանպէնտը և այն. իրենց ատենին։ Բացի հրեայ ճարտարապետէն, վանքը ունի նաև երկու տեղացի ծանօթ հայ յանձնառուներ. որոնք Թէ՛ «Դուրեան Մատենադարանին չինութիւնը ի գլուխ հանած են և Թէ այ ներկայ չինութեան կ'աշխատին և կը հսկեն։

Նախ քան նուազագոյնը փակելը ինչպէս նաև նուազագոյնի որպէս կարևոր պայման, հաւաձոյն յօդիս, կողմերու որոշ է եղեր Թէ չինութեան համար գործածուելիք քարերը մեվի տեսակէն, և եթէ չեմ սխալիր, կարմիր պիտի ըլլան եղեր, իսկ չինուածանիւթերը, ի՛նչ խօսք, որ լաւագոյն տեսակներէն, հաւաձոյն այս ուներ այլ նպատաւոր պայմաններու չինութիւնը կը յանձնուի, և ինչպէս ըսի, արդէն մէկ մասը ստացուելու վրայ է։

Այժմ, սիրեսներ յետոյ, պատրիարքարանը Թէքնէհէմբանակ և ծագումով խղճամիտ հայէ մը, որ ընկերն է միևնոյն ատեն ուրիշ հայու մը (տեղացի), արհեստով ճարտարապետ, նամակ մը կը ստանայ, որմէ կը պարզուի Թէ նոր չինութեան համար գործածուղ քարերն ու նիւթերը չատ վարնոց տեսակէ են և բնաւ չեն համապատասխաներ պայմանագրութեան պայմաններու բացորոշ տրամադրութեանց։ նամակագիրը ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ պատրիարք Ս.ին այն մեծ ու պարզ իրականութեան վրայ եւ կը Թելադրէ քննութեամբ մը երեսան հանել։

Ջմռնամ յիշելու Թէ, երբ նուազագուրդի կը դրուի առաջին անգամ սոյն չէնքին չինութիւնը, նամակագիրը և իր ճարտարապետ ընկերը 175 պաղ.ոսկի կը պահանջեն մեվի քարով չինութեան համար, մինչ հրեան 250 ոսկիով կը կնքէ պայմանագրութիւնը։ Հայերը աժան քարով չինութեան համար 150 պաղ. ոսկի կը պահանջեն, իսկ հրեան աւելի սուղ։ Այժմ որ չէնքը կ'ըսուի Թէ աժան քարերով է, որ կը կառուցուի, հետաքրքրական պիտի ըլլար իմանալը Թէ ո՞վն գլուխը ո՛ւր է Թողուած այս արարքին մէջ։

Տեղեկացանիս համաձայն, սիմիայն վարդապետներու դրամներով կառուցուղ բաժնէն, որ երկու հազար պաղ. ոսկի պիտի արժէ ներկայ աժան քարերու գործածութեամբ, 5—800 պաղ.ոսկի գեղումով կը նախատեսուի։ Եւ կ'արժէ վատ գումար մ'ալ չէ այս գումարը ներկայ տագնապալից օրերուն։

Լսեցի Թէ պատրիարք Գուշակեան Ս.ը արդէն հարցը ձեռք առած է ու տեղւոյն վրայ քննութիւն իսկ կատարած։ կ'ըսուի Թէ այսօր վաղը Տնօրէն Ժողովը նիստ գումարելով պիտի դիմէ Հանր. Շինութեանց Նախարէնութեան և քննութիւն մը կատարելու համար փորձագէտ մը պիտի ուղէ։ Սպասենք և յուսանք։

Ահա՛ մերկ իրականութիւնը, առանց խորագրի և խորհրդածութեան։ Ընթերցողը կարող է ինք խորագրել և անուանել այնպէս, ինչպէս որ ինք յարմար դատէ եւ տեսնէ։

Չեղծո՞ւմ կայ կ'ըսուի, որ ցերեկով...։ կարելի՞ բան է այդ...։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԷՄԱԼ ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ Է

«GREY WOLF»

(Հեղինակ՝ H. C. ARMSTRONG)

Զ.

1917ի աժարը անգլիացիները գրաւած էին Պաղտատը եւ կը յառաջանային դէպ ի Մօսուլ։ Անգլիական ուրիշ բանակ մը պատրաստուելիներ կը տեսնէր Եգիպտոսի մէջ, յարձակելու համար Պաղեստինի եւ Սիւրիոյ վրայ։

Էնվէրի թելադրութեամբ Ֆալքէնհայն «Երլսրերդի բանակը կազմակերպելու վրայ էր Հալէպի մէջ։ Մուսթաֆա Քէմալ էր նշանակուած հրամանատար Քրքական եօթերորդ զօրաբանակին, Բայց դժգոհ էր այդ կարգադրութենէն։ Չէր ուզեր հպատակիլ ոչ մէկ գերմանի զինուորականի։ Ֆալքէնհայն գիտէ որ գլուխ չպիտի կրնայ ելլել այս յամառ եւ անկարգապահ Թուրքին հետ։

Սիրաշահելու համար անոր կ'ուղարկէ առիթ մը կարմիր ոսկի։ Քէմալ կ'առնէ առիթը, կու տայ ստացագիրը մը։ քանի մը օր վերջ կը վերադարձնէ ոսկիները եւ եա կ'ուզէ իր ստորագրութիւնը։

Քէմալ հակառակ է գերմանացի հրամանատարին յարձակողին. համոզուած է որ Պաղտատի եւ Սուէզի վրայ կատարելիք յարձակումները պիտի ձախողին։ Վէճ, կռիւ եւ հրաժարում իր նորոգեն։ Էնվէր եւ Ֆալքէնհայն ի զուր կ'աշխատին եա առնել տալ հրաժարականը։ Քէմալ կը մերժէ։ Ճարահատ եւ վէրը չսատկացնելու նպատակով. Էնվէր անպայման ժամանակով արձակուրդ կու տայ Քէմալին, որովհետեւ չի համարձակիր պատժի ենթարկել իր սառրատը։ Չէ՞ որ հակագերման հոսանքը հետզհետէ կը սաստկանայ։ Գերմեն ընդհանուր հրամանատարին հնազանդած չըլլալուն համար խիստ միջոցներու դիմել պիտի նշանակէր ազգային հերոսի մը վերածել Քէմալը։

Քէմալ կը վերադառնայ Գալիա՝ մօրը եւ քրոջը։ Բայց անառանալի է նոյնիսկ իրենցներուն հետ։ Զի հանդուրժեր մօրը խրատներուն, յորդորներուն, կը ղրկէր նանայ մօրը եւ քրոջը ցոյց տուած գուրգուրանքէն. կին չուզեր տեսնել իր չուրջը բան ի անօնցմէ որոնք հաճոյք կը ծախեն իրեն։ Ինք պէտք է ապառ ըլլայ ամէն բանի մէջ։ կը ձգէ տունը եւ կը քաշուի Բերա—Փալասի պանդոկը։ քաշուած է ինք իր մէջ, բայց դարձեալ կը պայքարի օրուան իշխանաւորներուն եւ Գերմանացիներուն դէմ։ Իր համախոհները կը շատանան հետզհետէ. զինուորականներ եւ քաղաքական մարդիկ կան հիմա իր չուրջ, բոլորն ալ հակառակ Էնվէրին։ Պատերազմական նախարարը կը տեսնէ վտանգը. պէտք է զբաղում մը ճարել։ Լաւագոյն առիթը կը ներկայանայ։ Գահաժառանգ իշխանը Վահէտտին Գերին պիտի այցելէ։ կը դարձ մը պէտք է իրեն։ Քէմալ պէտք է ընկերանայ իշխանին։ Էնվէր վստահ է որ Մուսթաֆա Քէմալ պիտի փոխէ իր համոզումները, երբ երթայ իր աչքովը տեսնէ Գերմանիան եւ անոր զօրութիւնը։

Ուրեմն, երեք ամիս պարապ պառնէլէ ետք, Մուսթաֆա Քէմալ ակամայ կ'ընդունի առաջարկուած պատուակալ պաշտօնը (1918 գարուն)։ Իշխանը փախուկի տպաւորութիւն կը Թողու Մուսթաֆա Քէմալի վրայ, երբ առաջին անգամ կը հրաւիրուի անոր ներկայութեան։ կէս գուն, կէս արթուն վիճակի մէջ նստած է իշխանը իր գիւանը։

Աւելի ուշադրելի կը գտնէ զայն յաջորդական օրը, կայսրանին մէջ։ Բարեւի կեցած գինուորներուն ալ քունքերնին կը վիրաւորուի։ Աւելին կայ։ երկաթուղիին մէջ, Քէմալի կը յանկացնեն այն մասնաժողովները ուր տեղաւորուած էին իշխանին պատասխանները սիայն Թուրքին վրայ գոյութիւն ունին» եւայլն եւ պատճառ կը սպասէ։ Մերուկի հրամանատարը վերէն վար կը չափէ յանդուգն երիտասարդը եւ առանց ակնոց փախելու անոր հարցուփորձին կը հրամցնէ սիկարէթ մը իրրեւ պատասխան։

Ուրիշ հանդիպումի մը ընթացքին Ալեպոյ կառավարիչը կը քննադատէ իշխանին Թուրքիոյ քաղաքականութիւնը Հայերուն հանդէպ։ Մուսթաֆա Քէմալ կը զայրանայ։

— «Ի՞նչպէս կարելի է այդ տեսակ խօսքեր ընել Թուրքիոյ պատգամաւորին, կառավարիչը ի՛նչ գիտէ եղեր Հայերուն մասին։ Թուրքիա իր չափերը վճռեց դաշնակցելու համար Գերմանիոյ։ Հայերը դաւադրութիւն կ'ընէին Թուրքիան փճացնելու համար եւ այդ յիմար կառավարիչը կը համարձակի Հայերը պաշտպանել ընդդէմ Գերմանիոյ զինակիցներուն»։

Ու երբ կառավարիչը կը փորձէ նեղոզութիւն խնդրել, Քէմալ՝ հեգնօտ կը պատասխանէ.

ՊՐԿԱԽՏԸ (TITANOS)

Կեանքի մէջ ապաւորութիւններ կան որոնք անջնջելի, անժոռանալի են ու բժշկական ապարէզը լի է անոնցմով. ամէն անգամ երբ կը յիշեմ այս հիւանդութիւնը սարսուռով կը լեցուի հոգիս, մանքիս առջև պատկերանալով այս ահռելի սխալին ենթարկուած զոհերու ապահովագրանքն ու չարաչար մահը։ Կան հիւանդութիւններ զորս ենթական իր գիտակցութիւնը կանխելն կորնցուցած, ինչպէս թիֆոիտի, թիֆիւրի ևն ապեն, չնդրուզանար իր կորստեան ու խաղալ զառնցուսի մը մէջ կ'աւանդէ իր հոգին. ընդհակառակը կան չատ մը ուրիշներ ինչպէս քանչէռ, թոքախտն, որոնց մէջ հիւանդը իր արթնութիւնը կը պահէ մինչև վերջ, կ'զգայ ու կը տեսնէ թէ կեանքը վայրկեանէ վայրկեան կը խուսափի իրմէ ու գերեզմանը բացուած կը տեսնէ իր ոտքերուն առջև, ահա այս վերջիններէն մին է պրրկախտը։ Ի՜նչ քաջ ու կարիճ կեանքեր կը փճանան, աչքերը արևին։ Հազիւ բացած անմեղ մանկիկներ կը զոհուին, թովչուլիկ կայտառն պատանիներ, անդիտակից կիներ ու ծնգաբեր աղջկաններ գերեզման կ'իջնեն ողջակիզուելով այս մոլորքի բագինին վրայ։

Տակաւին թարմ է յիշողութեանս մէջ ու չեմ կրնար մոռնալ բազմաթիւ պարագաներ, երբ տարիներ առաջ Տէօրթ-եօլ էինք (ականջը խօսի Տօքթ. Էժանարեանի), տեղւոյն բարեկեցիկ ընտանիք ներէն Գարաեագուպեան եղբարց մին մանչ զաւակ մը կունենայ որուն անձամանչ զաւակ մը կունենայ որուն անձամանչ զաւակ մը կունենայ որուն անձամ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պատերազմական պարտքերու խնդիրը

Դեկտեմբեր 15ի վճարումը կրնայ ընդհանուր փլուզում յառաջացնել կը յայտարարէ անգլ. զեկուցագիրը

Լոնտոն.— Բրիտանական կառավարութիւնը, զեկտ. 15ի վճարումի մասին նոր զեկուցագիր մը ղրկեց Ուաշինկթըն, ցոյց տալով մասնաւորաբար որ ամերիկեան դրամագլուխներու հաւաքուիլը Եւրոպայի մէջ առաջին պատճառ մըն է գժուարութիւններու եւ աւելցնելով որ պատերազմ. պարտքերու վճարումը ներկայ տագնապի միջոցին կրնայ ընդհ. փլուզում մը յառաջացնել։

Ֆրանկո-Անգլիական զեկուցագիրը յանձնուեցաւ

Ուաշինկթըն.— Բրիտ. դեսպանը պ. Սթիմսընի յանձնեց երկրորդ զեկուցագիր մը պարտքերու մասին։ Ֆրանս. դեսպանը նմանապէս պ. Սթիմսընի յանձնեց երկրորդ տեղեկագիր մը պարտքերու մասին։

Լոնտոն.— Պատերազմական պարտքերու մասին Միացեալ Նահանգներուն ուղղուած անգլ. յանուագրը կը յայտնէ որ զեկտեմբերի վճարումի յետաձգումը անհրաժեշտ էր քննելու համար ամբողջ հարցը խազաղ մթնոլորտի մը մէջ։

Յետաձգումի պահանջը հիմնուած է, կ'րսէ յանուագիրը, այն խոր համոզումին վրայ որ վճարումը աղէտալի հետեւանքներ պիտի ունենայ բոլոր ազգերու համար։

Յանուագիրը կ'առաջարկէ քննել, Մ. Նահանգներու հետ համախորհուրդ, բոլոր յարմար ձեւերը որ կրնան երկարաձգում մը որոշել։ Ան կը յայտարարէ որ պատերազմական պարտքերն ու նորոգութիւնները այժմ աշխարհի տիրող խառնաշփոթութեան պատճառներն են։

Ան դիտել կուտայ որ պատերազմ. պարտքերն ու նորոգութիւնները միայն ապրանքով ու ծառայութեամբ կրնան վճարուիլ։

Գերման նախարարական տագնապը

Ֆոն Շլէյխեր եւ Հիթլեր չեն հաւանայիր

Պէռլին.— Հիթլերեանները յերժեցին պ. Ֆոն Շլէյխերի առաջարկած ներքին նախակրթութիւնն ու Փրուսիոյ Ռէյխի քոմիսէրութիւնը, ինչպէս նաեւ պ. Հիթլերը յետագային վարչապետութեան բարձրացումին խոստումը։

Ջորավար Հինտէնպուրկ վաղը վարչապետ պիտի անուանէ պ. Ֆոն Փափէնը կամ պ. Ֆոն Շլէյխերը։

Քաղաք. հորիզոնը պայծառ է

Պէռլին.— Քաղաքական հորիզոնը զգալիօրէն պայծառացեր է այս իրիկուն։ այն տպաւորութիւնը կը տիրէ որ զօր. Ֆոն Շլէյխերը վարչապետ պիտի անուանուի ինչ ալ ըլլայ Հէր Հիթլէռի վերաբերումը։

Կը կարծուի թէ տեսակ մը համաձայնութիւն գոյացեր է նախագահ Հինդենպուրկի եւ զօրավարին միջեւ, որ կազմէ հինգնիշխան դահլիճ մը հաշտարար քնութեամբ։ Կը հաւաստուի թէ նման դահլիճի մը ծրագիրը ներում պիտի շընորհէ արտակարգ դատարանին կողմէ կատարուած քաղաքական յանցաւորներուն։

Պ. Շլայխեր հագիներու օրինական ընդդիմութիւն կը խնդրէ

Պէռլին.— Նոյնիսկ եթէ պ. Ֆոն Շլէյխեր չյաջողի ապահովել ազգային ընկերվարական կուսակցութեան աջակցութիւնը, կը կարծուի թէ, ան կը յուսայ ստանալ նազիներէն «օրինաւոր ընդդիմութեան» մը խոստումը, որով պիտի զգուշանայ չափազանց քննադատելէ նոր կառավարութիւնը։ Եթէ ան յաջողի վարչապետ ըլլալ մտադիր է իրագործել «տնտեսական վերաշինութեան եւ ընկերային բարենորոգութիւններու յայն հիմի մը վրայ կռթնած» ծրագիր մը։

Կը թուի թէ գերման ազգը իր մեծամասնութեամբ պիտի գնահատէ պ. Ֆոն Շլէյխերը, որովհետեւ երկարող նախարարական տագնապը չզայտնութիւն յառաջացուցած է Գերմանիոյ մէջ ու քիչ կը մնայ որ քանդէ տեսես. կեանքը։

Պ. Ֆոն Բաբէն վարչապետ պիտի ըլլայ

Պէռլին.— Նախագահ Հինտէնպուրկ վաղը վարչապետ մը պիտի նշանակէ։ Կ'երեւի որ ան արդէն ընտրած է պ. Ֆոն Բաբէնը։

Չինօ-Ձաբոն Վէճը
ՁԱԲՈՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Շոնկհայ.— Ճաբոնական զօրագունդերը Մանչուրիոյ մէջ գրաւեցին Շանհայէօնը եւ կը քալեն չինացի ըմբոստ Սու—Փինկ—Վէնը դիմաւորելու։

Ապրելու դժուարութիւնը

Ռիկա.— Կը հաղորդուի որ կրթական գոմիսարութիւնը, որոշումագրով մը արտաքսեր է համալսարանի նոր արձանագրուած ուսանողները, նկատելով որ ապրելու դժուարութիւնը այնքան մեծ է համալսարանական քազաքներուն մէջ որ անկարելի է կերակրել դուրսէն եկող ուսանողները։

ԹՐՈՑՔԻ ԿԸ ԽՆԴՐԷ ՏԱՆԻՄԱՐՔԱ ԲՆԱԿԵԼՈՒ ԻՐ ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԿԱՐԱԶԳԵԼ

ՔՈՓԷՆՀԱԿ.— Պ. Թրոցքի, պատրաստակելով որ կինը հիւանդացեր է, խընդրեց իշխանութիւններէն որ Տանիմարքա բնակելու իր արտօնութիւնը երկարաձգուի։

Իր պահանջը այսօր կը լրանայ։

195 հաւանայիարներ կը ձերբակալուին Լեհաստանի մէջ

ՎԱՐՇԱՒԻԱ.— Ոստիկանութիւնը այսօր ձերբակալեց հարիւր իննիսունհինգ հաւանայիարներ։

Քարիւղի հաւաժողովը տեղի կ'ունենայ Ֆրանսայի մէջ

ՓԱՐԻԶ.— Կը հաղորդուի որ հոս գումարուող քարիւղի համաժողովը ձիգ կ'ընէ քարիւղի գիները 25 առ հարիւր բարձրացնելու, ներքին համաձայնութեամբ մը։

Պատերազմ Մանչուրիոյ մէջ

Թոքիօ.— Ճաբոն ընդհանուր յարձակողականի մը սկսաւ Մանչուրիոյ մէջ Հայլարի ուղղութեամբ, չին ըմբոստ հրամանատար Սուփինկ—Վէնի դէմ։

Կը վախցուի որ յարձակումը յանգի Սու—Փինկ—Վէնի կողմէ իբր պատանդ պահուած 250 ճամբորդներու զարդին։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱԿԱՍԵՄԱԿԱՆ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏՏԱՀԻՆ

Գործադուլը կը մեծնայ պաշարման վիճակ մը յայտարարել

Վարշաւա.— Լվովի հակասեմական բախումները տարածուեցան մինչեւ Քրաքովի, Վիլնա, Ցինսթոլով ուր քանի չափ հրեաներ վիրաւորուեցան։

Խռովութիւններ ծագած չորս քաղաքներու համալսարանները փակուեցան։

Իշխանութիւնները միջոցներ ձեռք առին հակասեմական նոր խռովութիւնկներու առջեւը առնելու հաւար եւ կը մտածեն նոյնիսկ պատերազմական վիճակ յայտարարել։

ՋԷՆՔ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ ՁԱԲՈՆ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Լոնտոն.— Երկու երեսփոխաններ, համայնքներու տան մէջ քրքրեցին անցեալ հոկտեմբերին Ճաբոն եւ Չինաստան ղրկուած զէնքերու եւ զինամթերքներու հարցը ու խնդրեցին առեւտրական նախարարութենէն որ ցոյց տայ անոնց կարեւորութիւնը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԻ ԽԻՍՏ
ԹԷԼԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Բարձր Գոմիսէրութեան կոզմէ հետեւեալ խիստ դիտողութիւնները ղրկուած են Սիւրիական կառավարութեան.—

Երկար ատենէ իվեր, մեզի ղրկուած տեղեկագիրներէ կը հասկցուի որ Սիւրիոյ մէջ կը տարուին պատահական անձնաւորութեանց վրայ ժողովուրդի կոզմէ ի գործ դրուած յարձակումներ. մանաւանդ պաեսրոյի, երեւմից եւ ոսթիկաններու վրայ։ Օրինակի համար 7 Հոկտեմբերին հինգ պաեսրոյի պատահեցան երբ երկու ժանտարմաներու բնկեռակցութեամբ կ'ուզէին ձերբակալել մահաանեցգ մը, եթարկուեցան ժողովրդական յարձակման եւ զինաթափ ըլլալ զաս ձեծուեցան։ 6 Նոյեմբերին գանձիչ պատահեայ մը ձեծուեցաւ եւ կողոպտուեցաւ։ 11 Նոյեմբերին էանի մը հոգի ուրիշ գանձող պատահեցայի մը տան վրայ յարձակեցան։

Արդարութեան Նախարարը աւելի խիստ հրահանգներ պահ է տայ, որովհետեւ կառավարութեան հեղինակութիւնը կը տրկարացայ այդ կերպով։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ ՇԱՐԺՈՒՄ ՄԸ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆԵՐՕՒԻՄԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Դամասկոսի մէջ կր քուի քէ շարժում մը կը կազմակերպուի բաղաքական նեռումի մը համար։

Անցեալ հինգշաբթի, Թայներ Զապեան անուն յուգդող մը, ներքին նախարարութեան խնդրագիր մը ղրկելով խումբ մը երեւելիներու, առեւտրականներու եւ ուսանողներու անունով, առաջարկութիւնը խնդրեց ցոյց մը կազմակերպելու իբրպատս բաղաքական նեռումի մը։

Ուրբաթ կէսօրի ազօթքէն յետոյ, Մեծ Մզկիթին մէջ պիտի կազմուէր բափօր մը եւ ուղղուէր Սէրայ եւ Բարձր Գոմիսէրութեան պատասխանատուները պատասխանատուին։

Ներքին նախարարութիւնը, իրիկունը ժխտական պատասխան մը տուաւ եւ հրահանգներ եղան ոսթիկանութեան արգիլելու ամէն տեսակ ցոյց։

Միւս կողմէ կ'իմանանք որ Սիւրիոյ ներքին դարձի նախագահ Սուպհի պէյ. հինգշաբթի յետ միջօրէին նոր ժանուցագիր մը ղրկելով կառավարութեան, անոր կր յիշեցնէ իր խոստումը ի նպատս բաղաքական նեռումի մը։

Բայց ինչպէս յայտնի է, բաղաքական նեռումը կրնայ իրականանալ միայն Բարիզի կողմէ, տրուած բլլալով որ Ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահը միայն իրաւասութիւն ունի պաեիժը գեղչելու այն անձերուն որ դատապարտուած են գինուորական ատեաններու կողմէ։

Գ. Բօնսօ, Ֆրանսայէն անցնելու պահուն անդարակոյս խօսեցաւ արտասիին նախարարութեան այս հարցին շուրջ։

Հաւանական է որ ոչ մէկ բայլ առնուի Բարձր Գոմիսէրի արդէն օտա մօտաւոր ժամանումէն առաջ։

«ԷԼԱՀՎԱԼ»ի ՎԵՐՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամանակ մը իվեր իր հրատարակութեան դադար տուող Գէյրութի ամենահին եւ մեծ օրաթերթերէն «Էլ Ահվալ» անցած օարաթ օրաւրնէ սկսեալ սկսաւ վերահրատարակուիլ 6 էջով «ԱԶԴԱԿ»ի տպարանին մէջ։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆՆԵՐԸ

Լիբանանի Հանրապետութեան սահմաններուն մէջ գտնուող Ֆրանսացի խորհրդականներու պայմանագրութեան ժամանակաշրջանը լրացած բլլալով, որոշուած է երկու տարուան համար նոր պայմանագրութիւն կնքել անոնց հետ։

Ահա քէ ինչ յուզիչ խօսքերով, Գր. Մօրիս Փռաս, Նոյեմբեր 21ի *Քըթի Փարիզէնի* մէջ, կ'իմացնէ երիտասարդի ժամանումը.

Ցառաջիկայ չորեքշաբթի, փակ աչերով երիտասարդ մը Սիւրիայէն գալով, Մարսէյլ պիտի բլլէ։

Երիտասարդը կր կոչուի Առէֆ Առէֆ։ Բնիկ Թրիփոլիի է։ Երկու տարի իրաւաբանութիւնն սորվեր է Գէյրութի վարժարանին մէջ։

Այս երիտասարդ կոյր իսլամը Ֆրանսա կու գայ մտի յոյս փնտռելու։ Կուգայ որպես ուխտաւոր, կուգայ ծարաւ՝ գիտութեան, հմտութեան եւ մտակոյթի։

Սիւրիոյ Ֆրանսական ձեռնարկներու ընդհանուր ճննչչին Ֆրանսայի, Սիւրիացի եւ Լիբանանցի ուսանողներու ճննչչ Մ. Ռրնէ Ֆրանսուայի ղրկած տեղեկագրեն կրցայ յուզիչ ու գեղեցիկ տեղեկութիւններ առնել այս երիտասարդ ուսանողին վրայ։

«Առէֆ էլ Առէֆ, բացառիկօրէն օժտուած եւ փայլուն ենթակայ մրն է։ Նախակրթարանէն սկսեալ ան ուսադրութիւն գրաւեր է իր առատկարգ կարողութեան համար։ Ուսումը առեր է Գէյրութի իսլամ երկրորդական ճեմարանին մէջ։ Իրաւաբանական վարժարանի մուտքի ճնութեան ան առաջին հանդիսացաւ։ Այդ առեներն իվեր ան չէ դադրած իր գասարանին առաջինը բլլալէ։ Մասնորակին մեծ ապագայ մը ուսեներու սահմանուած է ան, երբ իրեն միջոցներ տրուին իր ուսումը հետապնդելու Ֆրանսա։ Իր ամենաբուռն փափաքն է Բարիզ գալ եւ մասնագէտ դառնալ ընդհանուր իմաստասիրութեան եւ իրաւաբանութեան պատմութեան մէջ»։

«Կը կարծեմ որ, կ'աւելցնէ Ֆրանսական ձեռնարկներու ընդհանուր ճննչչը, մեր օաիր կը պահանջէ նպաստաւորել ծրագիրներ երիտասարդի մը որ իր բարձր իմացականութեան կը միացնէ ամենավեհանձն ու երբին զգացումներ, եւ որ սահմանուած է, համոզուած եմ ես, ապագային օաս մեծ ազդեցութիւն գործելու իր իսլամ կրօնակիցներուն վրայ։ Ու հիմա ալ, հակառակ իր երիտասարդութեան ունի արդէն անոնց վրայ մտային ճնարաւոր իշխանութիւն մը»։

Ան Թրիփոլիցի, կոյր, ուսանող, իսլամ Առէֆ էլ Առէֆի պատմութիւնը։

Չորեքշաբթի Մարսէյլ պիտի բլլէ ան։ Գիտեմ որ Մ. Ռրնէ Ֆրանսուայ ասիաստեր է գոյութեան ցպատասխան պայմաններ ապահովել անոր Բարիզի մէջ։ Բայց գիտեմ նաեւ որ այս աղի ու ազնիւ երիտասարդին օնորհուած դպրոցաթոշակը ծայրայեղօրէն զեղչուած է։ Իրեն օճախ մը պէտ է։ Իրեն պէտ են գորովալի ընկերներ որ կրնան զայն առաջնորդել Բարիզի կեանքին մէջ, որ կրնան օգնել իրեն իր ասիասաճինքն մ'ը, որ ունենան ամէն օր համբերութիւն գալ իրեն այսինչ կամ այնինչ գործը կարդալու։

Եթէ *բրոթաքոնա* բառը միայն բառ մը չէ Ֆրանսա պէտ է հետաքրքրուի այս երիտասարդով, որ քէեւ աչերը փակ, անյաղթելիօրէն հմայուեր է Բարիզի մթասւոր լոյսէն։

... Չորեքշաբթի կոյր Առէֆ էլ Առէֆը Մարսէյլ պիտի ելլէ։ Սիճնմայի ասեղ մը չէ։ Կոփամարեիկ մը չէ։ Հոգի մրն է որ մեզի կուգայ։

ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ
ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ՁԵԼՁՕՒՄՆԵՐԸ ՎԱՐԱԳՈՅՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՑՈՒԻՆ

Ցախ էլ Զբոյէ անուն մարդ մը տարիներ առաջ մեռնելով 40,000 կանգուն տարածութեամբ հող մը ժառանգ ձգած էր։ Քաստաղբրի կոզմէ սահմանագծումներ կատարուած միջոցին այս հողը Վէթի եւ ձօրճ Հաստա անուններով կ'արձանագրուին։ Զբոյէի ժառանգորդներ իմանալով այս պարագան դատարան կր դիմեն։ Սակայն դատավարութեան միջոցին սրմատար Իպրահիմ Թիւրմ միջամտեց եւ վճիռ չտուած հատութիւն ճգոյացուց։ Հոգին կեսը Զբոյէի ժառանգորդներուն մնաց, իսկ միւս կեսն ալ Հաստատներուն։

Հիմա երեւան հանուած է որ, Իպրահիմ Թիւրմ ժամանակին 200 ոսկի կատարուած է դատարանի նախագահ Միւմթազ պէյ Սօյհին, գոյացած համաձայնութենէն վերջ դատը չի հետապնդելու համար։ 100 Օսմ. ոսկի ալ դատարանի անդամներուն Հիւսնի Ապու Զբոյէրին։

ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԱԾ ԴԱՏԱՒՈՐ ՄԸ ԵՕ-ԵՕ Կ'ՈՒԶԷ

Ադդարութեան պալատի նրբանցքներուն մէջ կը պատմուի քէ առջի օր կալուածային դատաւոր Գր. Ձօրճ Իսկենտեր նոր հարցաքննութեան մը ենթարկուելէ յետոյ խնդրեր է հարցաքննիչ դատաւոր Գ.Ֆիլիբ Գուլոսն որ մեզմացուի ինչ մր իր պատիժը եւ բոլլատուի որ բանտին մէջ ուենեցայ վեպ մր եւ եօ-եօ մր։

Գ. Գուլոս Գ. Իսկենտեր ղրկեր է ընդհանուր դատախազ Գ. Տիմիթրի Հայէֆի։

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷԿ ԵՐԵՍՓոխԱՆԸ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

Հալէպի երեսփոխան Գէսիմ պէյ Գուսի հրաժարականը ղրկած է երեսփոխանական ժողովի նախագահին։

Այս հրաժարման պատճառը ցարդ յայտնի եղած չէ։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԱՂՋԱՆԱԿ ՄԸ

Ձեմալ Էսաս Նիհօլա անուն աղջիկ մը, տասը տարեկան, համր, Զահլեի Քոյրերու վանքը առնուած էր։ Անցած ուրբաթ օր, աղջիկը վանքէն դուրս կելնէ եւ անգամ մ'ալ չվերադառնար։ Ցետոյ անոր նեռքը կտրուած գտնուեցաւ։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1932

	Ս. Ֆ.
Եգիպտ. քսքադր.	418
Անգլկց. »	407
Տօլար »	127
Ֆրանկաս »	59.50
Պաճ Օբթօման	140
Իտալական Լիր 100	650
Ցունական Տրախմի 100	70
Անգլ. ոսկի	609
Ֆրանս. »	485
Օսման. »	549
Արծաթ մէճիտ	22
Դրեսի Ֆօնս. Ա. Ֆ.	627
» » Բ. »	317
» » Գ. »	296

Սէֆէրեան եզբարք Բիւ Ֆօս
Թելէֆօն՝ 5-19

— Աւելի աղէկ եմ մայր իմ, միայն քիչ մը յոգնած եմ։

— Խեղճ զաւակս, կը յուսամ որ պիտի հանգստանաս, ժօզէֆին կը հսկէ քեզ, բայց եթէ աւելի նեղութիւն ունենաս՝ կանչել տուր զիս։

Եւ գորովագին Պէաթրիսը համբուրելով իր սեղնեակը քաշուեցաւ։

Սենեկապանուհին անկողնին մօտ աթոռի մը վրայ նստած էր, իր դէմքը յայտնի խռովութիւն մը կը յայտնէր, այնպէս որ երբ Պէաթրիսի նայուածքը իր վրայ ինկաւ՝ չի կրցաւ այդ խռովութիւնը ծածկել։

— Ինչ՞ ունիս ժօզէֆին, հարցուց Պէաթրիս։

— Ոչինչ օրիորդ, ըսաւ նա, բայց իր բոլոր մարմնովը կը դողար։

— Դուն տկար ես, սիրելիս, դուալ ինձ նման վախցար։ Չեմ ուզեր որ այս գիշեր հոս անցուներս, գնա՛ հանգստացիր։

— Ո՛հ, ո՛չ օրիորդ, չեմ ուզեր ձեզ այսպիսի ժամանակ մը առանձին թողուլ։

— Հանդարտ ժամանակ մըն է կարծեմ։

— Ո՛հ օրիորդ··· Եւ սենեկապանուհին գլուխը ձեռքերուն մէջ առնելով մրմռաց։ Ո՛հ սոսկալի բան է այս··· միշտ աչքիս առջեւն է···։

— Ժօզէֆին, ըսաւ Պէաթրիս, տարօրինակ բան մը կայ որ ինձմէ կը պահեն, կուզեմ ամէն ինչ իմանալ։ Պ. Մօնզա ինչո՞ւ չվերադարձաւ, արդեօք մայրս զիս խաբե՞ց, արդեօք սո՞յդ է թէ իր ձեռնոցը աղտոտող արիւնը ձեռքի մէկ թեթեւ կեղեքածի մը հետեւանքն է, արդեօք ծանրապէս վիրաւորուա՞ծ է։ Ո՛հ, այդ զարհուրելի տեսարանին միայն յիշատակը կ'ահաբեկէ զիս։ Ո՛հ, որչափ վախցայ, ի՛նչ դէշ նշան է այս։ Բայց խօսէ ուրեմն, խօսէ՛։

Նախագահը երկուքն ալ դիտելէ յետոյ, որդւոյն ձեռքէն բռնեց և պատկերին քով մօտեցուց, ճշմարիտ ցաւակցութիւն մը, անպատում խանդաղատանք մը իր բոլոր դէմքը պատած էր։

— Էրնէսդ, ըսաւ ան, այս որոչիչ և դժբաղդ ժամուս, չեմ ուզեր պատւոյս պահանջած անդառնալի որոշումը գործադրել առանց անգամ մը ևս քու սիրտդ չարժել փորձելու, անոր և Ատածոյ դիմացը ելած ժամանակ կուզեմ արդարանալ այն անիրաւ և սոսկալի ամբաստանութիւններէն զոր կ'ընես ինձ դէմ։ Կ'ուզեմ ինքնավի կարենալ ըսել քէ՝ քեզ զղջումի բերելու համար ամէն միջոց գործադրեցի։ Էրնէսդ, կը պաղատիմ քեզ յանուն մօրդ, յանուն իր սիրոյն, դարձուր այդ անարժանաբար գողցած դրամներդ, ինձի թող քու փախստեանդ հոգը, քեզի համար իմ դատաւորի պարտաւորութիւններս պիտի մոռնամ, հարստութեանս մնացորդը քեզի պիտի թողում, զրկուած պիտի ապրիմ··· պիտի ապրի՛մ, այո՛, ապրելու կարողութիւնը պիտի ունենամ··· պիտի մեկնիմ Ֆրանսայէն, հայրենի երկիրս պիտի թողում, եթէ հարկ ըլլայ։

— Ալ չատ ուշ է, եթէ զիս վռնտելու տեղ այսպէս խօսէիք՝ գուցէ անսայի ձեր աղաչանքներուն, բայց հիմա···։

— Ուշ չէ՛, Էրնէսդ, մտիկ ըրէ ինձ, ընդմիջեց ծերունին՝ որուն յուզումը տակաւ առ տակաւ կ'աճէր։

— Ոչ, չեմ կրնար մտիկ ընել, ժամանակը կը յառաջանայ։

— Այո, ժամանակը կը յառաջանայ։ պատժոյ ժամուն կը։ Ուրեմն կատարելապէս որոշումդ ըրա՞ծ ես։

— Այո, կատարելապէս։

— Լաւ արեցիր... Քոյրիկդ ալ չես տեսած, ինչպէս կ՚երեւայ։

Ինքնիրեն մրմնջեց.

— Ես ալ ուզեցի ամուսնանալ, բայց ինչ ընեմ որ ոչ մէկ աղջիկ կը հաւնի զիս։ Ես ալ ուզեցի ունենալ տունի մը տէր, որ ինծի հետ ըլլայ, ինծի հետ խօսի, ինծի հետ ուտէ, ինծի հետ քնանայ։ Ես ալ ուզեցի ունենալ մարդ մը